

186. • MÁRFFY ÖDÖN (1878-1959)

Zebegényi táj, 1926 körül

Olaj, vászon, 53x68 cm
Jelezve balra lent: Márffy Ödön

Kezdő ár: 3 800 000 Ft / 12 459 EUR
Becsérték: 7 000 000 - 9 000 000 Ft
Estimated value: 22 951 - 29 508 EUR

ÉLETMŰ-KATALÓGUS SZÁM: 5.9.5.5.

• In: Rockenbauer Zoltán: Márffy.
Maklár Artworks Kft., Budapest, 2006.

PROVENIENCIA:

• Boncza Berta (Csinszka); id. dr. Éber Sándor;
dr. Szobor Albert; Bernáth Mária gyűjteményében

REPRODUKÁLVA:

• Rockenbauer Zoltán: Márffy.
Maklár Artworks Kft., Budapest, 2006. 370.

HABKÖNNYŰ SZÍNFODROK

„Márffy Ödön par excellence színes festő. Ahol mi, egyszerű fényképező masinák, csak a tárgyaknak velük született egyszínűségét látjuk, ott az ő végtelenül érzékenyebb szeme a tárgyakat körülvevő térnek egész színéletfolyamatát, a levegő fényeinek fölgyűlését, kilobbanását, a föl-föltetsző színeknek egymáshoz való viszonyát, egymás színeit fokozó, vagy tompító hatását, a keménységnek és a lágy-ságnak végtelen skáláját látja meg.” – írta Elek Artúr műkritikus 1920 januárjában, a művész legújabb képeinek kiállítása kapcsán. Elek e soraival egyértelműen jelezte olvasóinak, hogy ez a Márffy már nem a korábbi évek, vadságával polgárpukasztó fauve, vagy a konstruktívabb irányba fordult Nyolcak Márffyja, hanem egy markánsan új és naprakészen modern alkotó, aki festői alaptermészetét követve, végérvényesen a fénnel átítatott színek szerelmesévé vált. Márffy 1920-as évek elejétől megújuló festészete, a hazai posztimpresszionista piktúra gyönyörteljes fejezete, mely stíluskísérleteinek minden korábban már elért eredményét felhasználta és sikerrel olvasztotta be színpompás, összehasonlíthatatlanul egyéni fényfestészetébe.

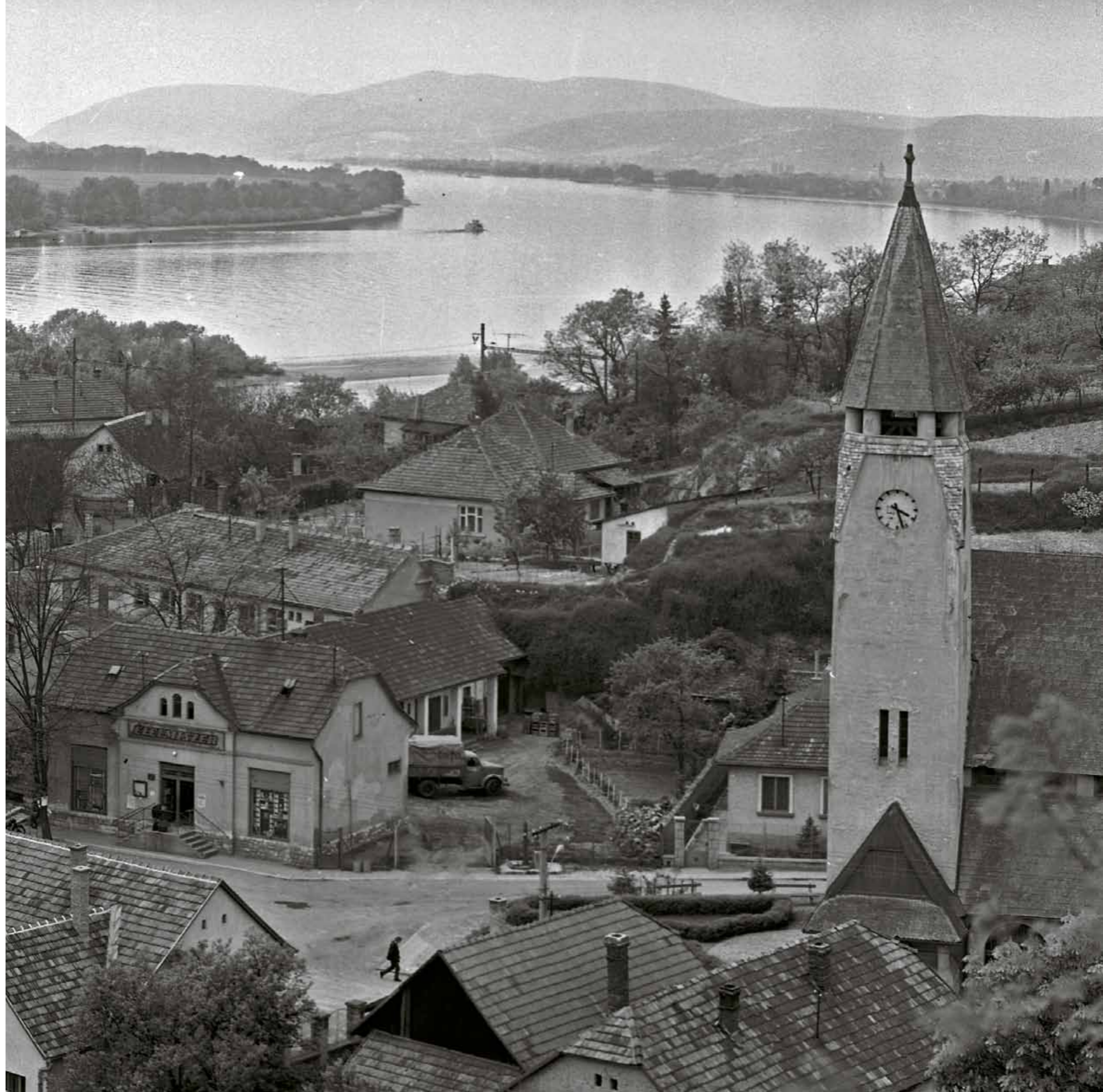

1. Márfy Ödön és Csinszka, 1920-as évek
2. Csinszka
archív fotó
3. Zebegény, 1970-es évek
Fotó: Fortepan

AZ ÚJROMANTIKA IGÉZETÉBEN

Márfy 1920 nyarán feleségül vette Ady özvegyét, Boncza Bertát és a következő szűk másfél évtized – Csinszka 1934-ben bekövetkezett haláláig – művészetének legaktívabb időszakának bizonyult, melynek során rendszeresen szerepelt műveivel a legjelentősebb hazai és számos külföldi kiállításon. Később Márfy így idézte meg ezt a korszakát: „Meggyőződésemmé vált, hogy csak a természetből szabad kiindulnom, mert a színek és formák világában van egy közös határ, melyet átlépve, a képzőművészet nyelvén már nem fejezhetjük ki magunkat. Ami a képet varázslatossá teszi, az amúgy is a természet egyéni meglátásából eredő ösztönös megnyilatkozás. Ugyancsak hittel vallom, hogy nem szabad a színekről, erről a nagy hatóerőről lemondani és a festészetet ezáltal grafikává degradálni, mert kérdelem, hogy melyik művészet fejezze ki magát a színekkel, ha nem a festészet?” Márfy tehát nyíltan hitet tett a természetelvű, impresszionista jellegű festészet mellett, mely a két háború között erőre kapott klasszicizáló tendenciákkal párhuzamosan kifejlődött, hazai újromantikus festészetben teljesedett ki. Kállai Ernő 1944-ben a budapesti Tamás Galériában rendezte meg az *Új romantika. Szemelvények a XX. század magyar festőművészetéből* című tárlatát, melyen, természetesen Márfy-mű is szerepelt.

4. Dunakanyar, 1940
Fotó: Fortepan

5. Szőnyi István: Zebegény, 1923
magántulajdon

A DUNAKANYAR GYÖNGYSZEME: ZEBEGÉNY

A Csinszkával töltött pár év, Márfy életének és egyben művészetének is legkiegyensúlyozottabb időszakának bizonyult. Sűrűn jártak külföldön, de számos alkalommal nyaraltak a Balatonnál és a Dunakanyarban is. A művész négy testvére közül az egyetlen leány, Annuska a Dunakanyar egyik leghangulatosabb településén, Zebegényben telepedett le családjával. A Börzsöny és a Visegrádi-hegység között kanyargó folyam, kivételesen gazdag, színekben és formákban változatos látvánnyal fogadja ma is az arra járókat. Márfyék sűrűn megfordultak itt és minden alkalommal születtek képek is, olajok és akvarellek vegyesen. Márfy először 1926-ban jelentkezett kiállításon *Dunai táj* című alkotással, mely talán Zebegényben született. 1928 januárjában különleges művészi élményt kínált látogatói számára a budapesti Ernst Múzeum. A borongós, szürke, téli utcáról betérő műbarátokat, a kiállítóhely elegáns helyiségeiben, Márfy Ödön és Csók István műveiből nyílt kiállítás fogadta és kalauzolta a színek és fények birodalmába. Márfy itt bemutatott 74 műve között több dunai kép, köztük *Zebegényi táj* is szerepelt ekkor. A most aukcióra kerülő, különleges színharmonia bizonyosan itt, Zebegényben született az 1920-as évek közepén. „*A Duna innen a dombtetőről mindkét oldalon, mind Szob felől, mind Dömös felől lezártan tárul a néző elé, kész képet alkotva.*” – olvasható Elekfy Jenőné visszaemlékezéseiben. A festmény először Csinszka tulajdonából dr. Éber Sándor gyűjteményébe vándorolt, majd onnan az 1960-as években Bernáth Aurél egyetlen leányának, Marilinak a férjéhez, dr. Szobor Alberthez került. A kép egészen mostanáig a Bernáth-család tulajdonában volt. Párdarabjai reprodukcióban is szerepelnek Márfy 1928-as, Berlinben, két nyelven megjelent monográfiájában.

Rum Attila

